১২ দিয়া - লোৱা

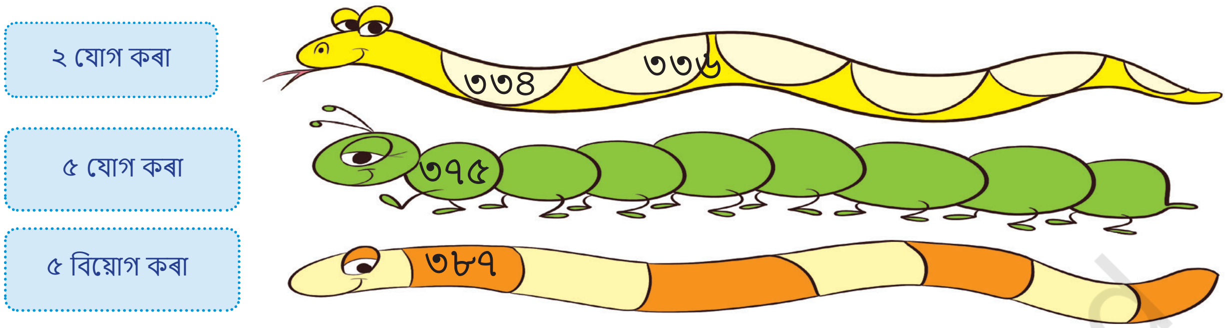

৬ যোগ কৰা	২৩৪						
৬ বিয়োগ কৰা	৩৫৭						
৯ যোগ কৰা	২৮৮						
৯ বিয়োগ কৰা	৩৩১						

কিষাণৰ এখন ডাঙৰ ফুলৰ নাৰ্চাৰী আছে য'ত তেওঁ বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ পুলি ৰাখে। গাঁৱৰ লোকসকলে প্ৰায়ে তেওঁলোকৰ ঘৰত খেতি কৰিবলৈ তেওঁৰ পৰা পুলি লৈ যায়।

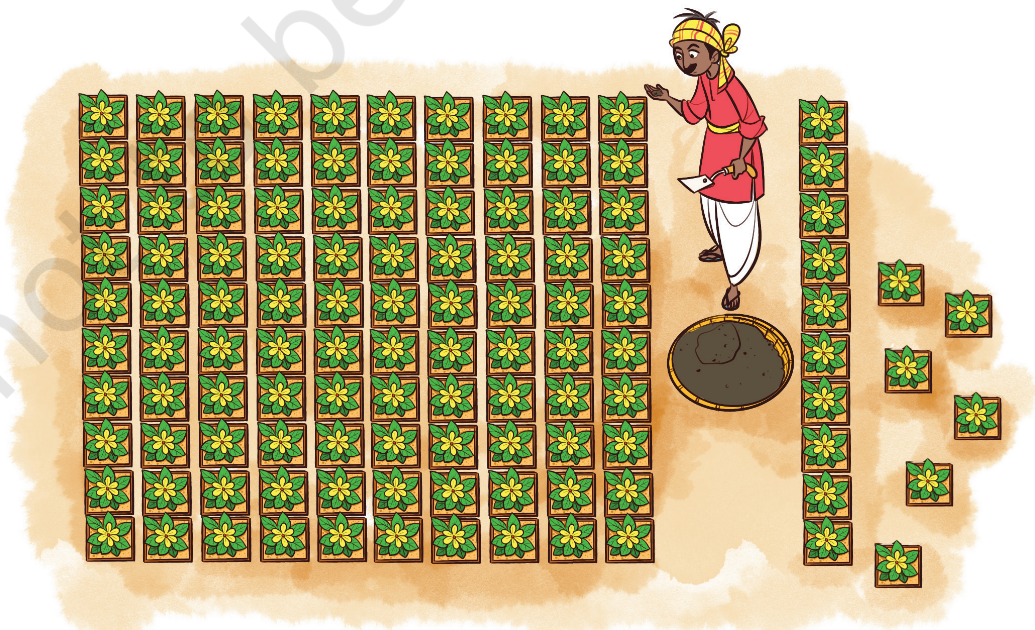

© NCERT not to be republished

১. কিষাণৰ ৩৬৪ টা বিভিন্ন বনৌষধি আৰু ফুলৰ পুলি আছিল। তাৰ পিছত সি তাৰ বন্ধুৰ গাওঁলৈ গৈছিল আৰু তাৰ পৰা ৫২ টা পুলি আনিছিল। এতিয়া তাৰ কিমানটা গছপুলি আছে?

আহা আমি সমস্যাটোৰ বাবে এটা বাকচৰ নক্সা আঁকিম।

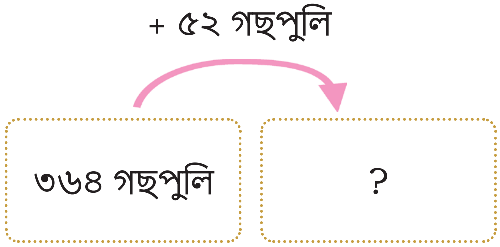

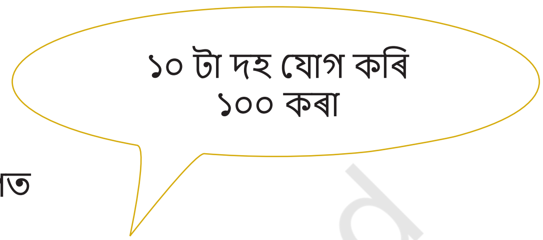

আহা আমি সমস্যাটো সমাধান কৰিবলৈ নিম্নলিখিত পদ্ধতিগত পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰো।

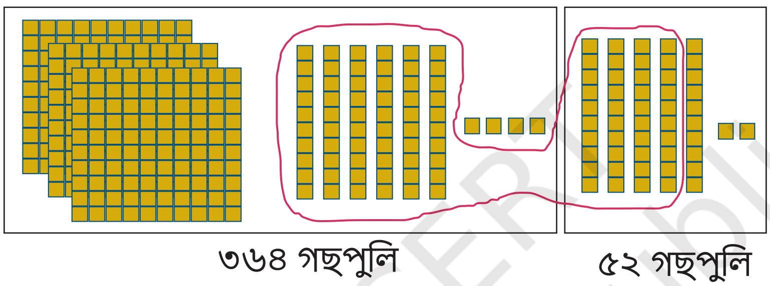

সৰ্ব্বমুঠতে কেইটা গছপুলি?

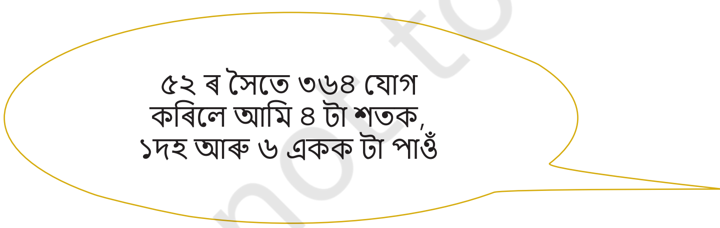

শতক	দহ	এক
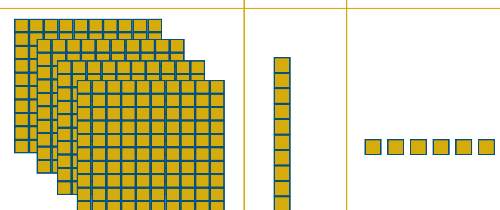		
৪	১	৬

৩৬৪ গছপুলি + ৫২ গছপুলি = __________ গছপুলি

৩৬৪ + ৫২ = ________

তুমি ইয়াক সমাধান কৰিবলৈ এটা সংখ্যা ৰেখা ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰিবা।

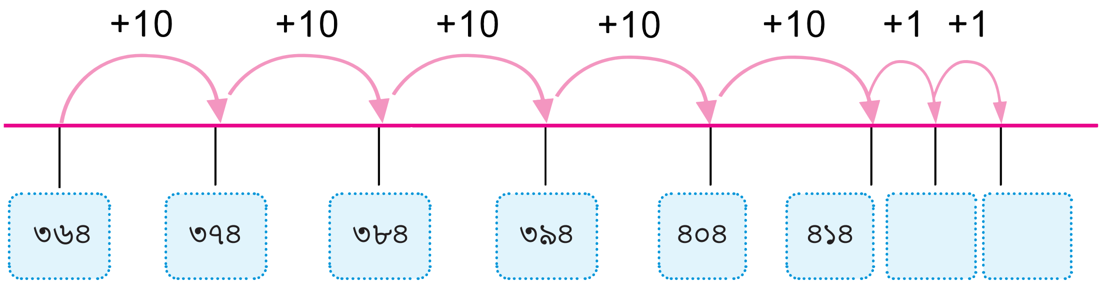

২. কিষাণে এখন বিদ্যালয়লৈ ২৩০টা গছপুলি ডেলিভাৰী কৰাৰ অৰ্ডাৰ পাইছে। তেওঁ এটা বাকচত ৭৫টা গছ থৈছে। তেওঁক পেক কৰিবলৈ আৰু কিমান গছপুলিৰ প্ৰয়োজন?

আমি প্ৰদত্ত সমস্যাটো বাকচ নক্সা হিচাপে লিখিছোঁ:

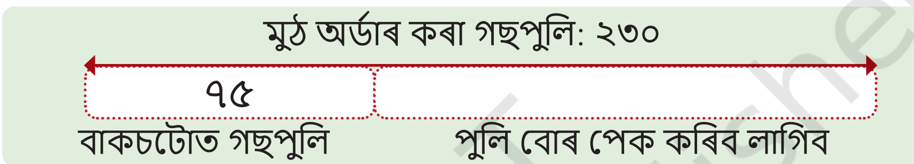

সমস্যাটো সমাধান কৰিবলৈ আমি শত, 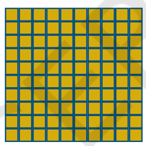 দহ আৰু এক ব্যৱহাৰ কৰোঁ আহা।

আমি ২৩০ ৰ পৰা ৭৫ বিয়োগ কৰিব লাগিব।

শতক	দহ	এক
২	৩	০

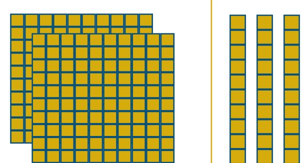

৫ টা এক আতঁৰাব, আমি ১ দহক ১০লৈ সলনি কৰোঁ।

শতক	দহ	এক

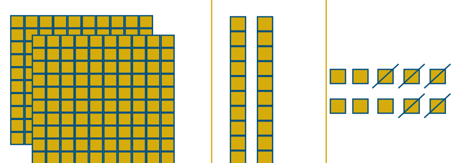

আমি এতিয়া ১০ টাৰ পৰা ৫ আতঁৰাব পাৰোঁ।

শিক্ষকৰ টোকা: এই সমস্যাবোৰ সমাধানৰ বাবে কিতাপখনৰ শেষত দিয়া ডায়েনছ ব্লক আৰু সংখ্যা ৰেখা ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ শিশুসকলক উৎসাহিত কৰক। শিশুসকলে বিভিন্ন ধৰণে সংখ্যা আঁতৰাই আৰু যোগ কৰি এই সমস্যাবোৰৰ সমাধান কৰিব পাৰে। শ, দহ আৰু একৰ মাজৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ে আলোচনা কৰক।

© NCERT not to be republished

১০ৰ পৰা ৫ বিয়োগ কৰিলে, আমাৰ হাতত ৫ থাকে।

এতিয়া আমি ৭০ লৈ যাব লাগিব। ১০০ ব্লক এটা খোলিলে আমাক ১০ৰ ১০টা ব্লক পোৱা যায়।

শতক	দহ	এক
□	□	□
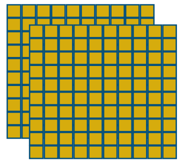	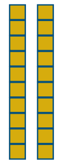	

৭০ নিয়া।

শতক	দহ	এক
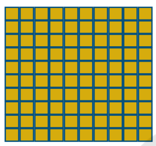	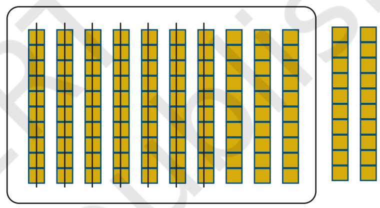	

আমাৰ ওচৰত এইয়া বাকী আছে।

শতক	দহ	এক
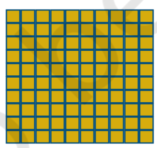	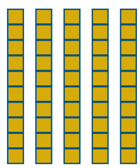	

কিষাণৰ এতিয়া.......... গছপুলি আছে ।

শিক্ষকৰ টোকা: ষ্টেণ্ডাৰ্ড এলগৰিথমলৈ যোৱাৰ আগতে, শিক্ষাৰ্থীসকলক বিভিন্ন কৌশলৰ সৈতে বিভিন্ন সমস্যা সমাধানৰ বাবে ডিয়েন্স ব্লক আৰু সংখ্যা ৰেখা ব্যৱহাৰ কৰিবলৈ উৎসাহিত কৰিব লাগে।

আমি কৰোঁ আহা

তলত উল্লেখ কৰা সমস্যাবোৰ সমাধান কৰিবলৈ ওপৰত দেখুওৱাৰ দৰে বক্স ডায়গ্ৰাম আঁকা। তাৰ পিছত সমস্যাবোৰ সমাধান কৰিবলৈ এইচ. টি. অ '. ব্লক বা সংখ্যা ৰেখা ব্যৱহাৰ কৰা।

১. আগষ্ট মাহত কিষাণৰ হাতত ৪৫৬টা গছপুলি আছিল। তেওঁ ৬৩টা গছপুলি বিতৰণ কৰিছিল। তেওঁৰ ওচৰত কিমান গছপুলি বাকী আছে?

২. কিষাণৰ হাতত ৩০৯টা গছপুলি আছে। তেওঁ ফুল ফুলা পুলিৰ আৰু ৮০টা পায়। তেওঁৰ ওচৰত এতিয়া কিমান পুলি আছে?

৩. কিষাণৰ হাতত ২৭০টা বনৌষধিৰ পুলি আছে আৰু তেওঁৰ বন্ধুৰ হাতত ৩৬টা বনৌষধিৰ পুলি আছে। কিষাণৰ হাতত তেওঁৰ বন্ধুতকৈ কিমান বেচি পুলি আছে?

তলৰ বক্স ডায়াগ্ৰামত দিয়া সংখ্যাবোৰ ব্যৱহাৰ কৰি সমস্যাবোৰ লিখি সমাধান কৰা। উপযুক্ত প্ৰসংগৰ বাবে ছবিসমূহৰ পৰা সহায় ল'ব পাৰা।

+১৫৬ ছোৱালী

২৩৪ ল'ৰা	?

____

____

____

–১৩৮ কিতাপ

৩৫৬ কিতাপ	?

____

____

____

© NCERT not to be republished

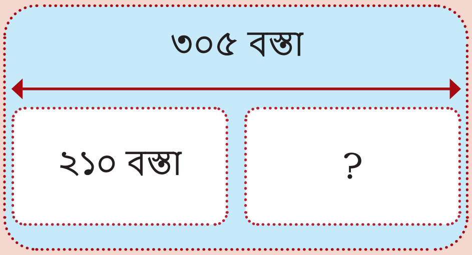

তলৰ প্ৰশ্নবোৰ সমাধান কৰিবলৈ তলৰ গ্ৰীডটো ব্যৱহাৰ কৰা। তোমাৰ উত্তৰবোৰ গ্ৰীডত ৰঙীন কৰা।

৫২১	৫২২	৫২৩	৫২৪	৫২৫	৫২৬	৫২৭	৫২৮	৫২৯	৫৩০
৫১১	৫১২	৫১৩	৫১৪	৫১৫	৫১৬	৫১৭	৫১৮	৫১৯	৫২০
৫০১	৫০২	৫০৩	৫০৪	৫০৫	৫০৬	৫০৭	৫০৮	৫০৯	৫১০
৪৯১	৪৯২	৪৯৩	৪৯৪	৪৯৫	৪৯৬	৪৯৭	৪৯৮	৪৯৯	৫০০
৪৮১	৪৮২	৪৮৩	৪৮৪	৪৮৫	৪৮৬	৪৮৭	৪৮৮	৪৮৯	৪৯০
৪৭১	৪৭২	৪৭৩	৪৭৪	৪৭৫	৪৭৬	৪৭৭	৪৭৮	৪৭৯	৪৮০
৪৬১	৪৬২	৪৬৩	৪৬৪	৪৬৫	৪৬৬	৪৬৭	৪৬৮	৪৬৯	৪৭০
৪৫১	৪৫২	৪৫৩	৪৫৪	৪৫৫	৪৫৬	৪৫৭	৪৫৮	৪৫৯	৪৬০

৪৫৬ + ১০ = ৪৬৬	৪৮১ + ১৯ = ___	৪৮৯ + ২১ + ১৫ = ___
৪০৫ + ২৩ = ___	৪৬৭ + ৫১ = ___	৫১৯ – ৪০ = ___

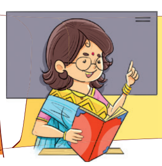

শিক্ষকৰ টোকা: ওপৰৰ গ্ৰীড ব্যৱহাৰ কৰি সমস্যাবোৰ সমাধান কৰিবলৈ শিশুসকলক উৎসাহিত কৰক। ১০০, ১০ আৰু ১ যোগ কৰোঁতে অংকৰ পৰিৱৰ্তনৰ ধৰণৰ প্ৰতি শিশুৰ মনোযোগ আকৰ্ষণ কৰক।

© NCERT not to be republished

নিৰ্দেশনা অনুসৰি কৰা।

১০০ যোগ কৰা	১০ যোগ কৰা	১ যোগ কৰা
২৬৯	২৬৯	২৬৯
৩৬৯		
	২৮৯	

১০০ যোগ কৰা	১০ যোগ কৰা	১ যোগ কৰা
৪৫৪	৪৫৪	৪৫৪
		৪৫৫

বহু বছৰ পূৰ্বে 'জাডুপুৰ' গাঁৱত মানুহে তেওঁলোকৰ প্ৰয়োজন অনুসৰি বস্তু বিনিময় কৰিছিল। শ্বামু খুৰাই দৰিয়া বাইদেউক ৫ বস্তা চাউল দিছিল। বিনিময়ত তাই ১০বস্তা শাক-পাচলি দিছিল। দৰিয়া বাইদেউয়ে বাবলু দাদাৰ পৰা ৫ বস্তা পিয়াজ দি ২খন শাৰী লৈছিল।

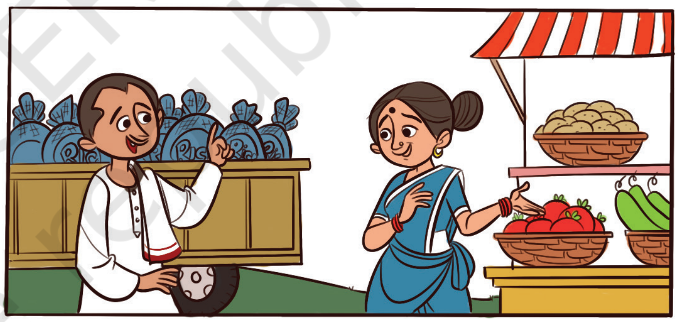

এনেদৰে, গাওঁখনৰ মানুহে তেওঁলোকৰ বস্তুবোৰ বিনিময় কৰিছিল। শামু খুৰাই তেওঁ দিয়া চাউলৰ বাবে পাচলি পাইছিল। দৰিয়া বাইদেউয়ে শাৰী দুখনৰ বাবে বাবলু দাদাক বহুত পিয়াজ দিছিল। এই গাঁৱৰ লোকসকলে বস্তু বিনিময় কৰাৰ সময়ত কিয় বেলেগ বেলেগ পৰিমাণ দিব লগা হৈছিল সেই বিষয়ে শ্ৰেণীত আলোচনা কৰা।

আজিকালি আমি আমাৰ প্ৰয়োজনীয় বস্তুৰ বিনিময়ত ধন ব্যৱহাৰ কৰোঁ। নোট আৰু মুদ্ৰা বিভিন্ন মূল্যৰ যি বিভিন্ন বস্তু ক্ৰয় কৰিবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

© NCERT not to be republished

উদাহৰণস্বৰূপে, এটা ১০ টকীয়া নোটে এটা হাৱা মিঠাই বা দহটা মৰ্টন কিনিব পাৰিম।

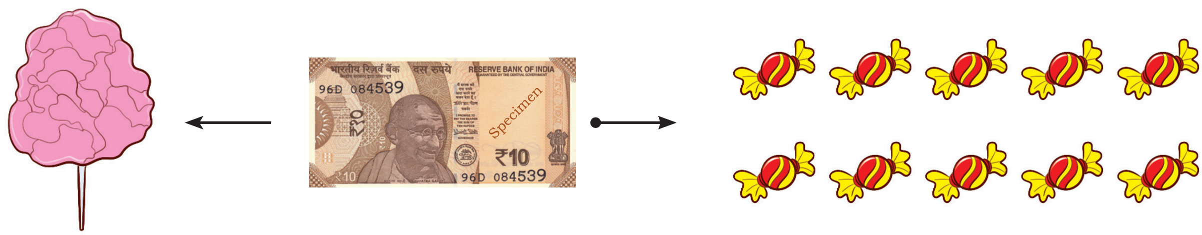

এক হাৱা মিথাই মৰ্টনতকৈ অধিক মূল্যৰ।

ছালমাই ১০০ টকাত দুবটল গাখীৰ কিনে। কিৰণে ডালিমৰ এটা টোপোলা ১০০ টকাত কিনিছে।

অধিক মূল্যৰ বস্তুটো বৃত্তাকাৰ কৰা: গাখীৰৰ বটল নে ডালিম?

এখন নোট ব্যৱহাৰ কৰি আমি কিনিব পৰা দুটা বস্তুৰ কথা চিন্তা কৰা।

টকা	তুমি কিনিব পৰা বস্তু

© NCERT not to be republished

একেটা মান থকা দুখন নোট আৰু মুদ্ৰাৰ সৈতে মিলোৱা।

© NCERT not to be republished

শিক্ষকৰ টোকা: শিশুসকলক মূল স্বৰত বিভিন্ন বৈশিষ্ট্য যেনে ব্যক্তিত্ব, স্মৃতিসৌধ, দৃষ্টিশক্তিৰ অভাৱ থকা লোকসকলৰ বাবে এম্বোছ কৰা ছবি, বিভিন্ন ভাষাত সংখ্যা আৰু সংখ্যাৰ নাম আদি পৰ্যবেক্ষণ কৰিবলৈ দিয়ক। নোট আৰু মুদ্ৰাৰ মাজৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ে শিশুসকলৰ সৈতে আলোচনা কৰক।

তলত দিয়া বস্তুবোৰ কিনিবলৈ তলত দিয়া নোট আৰু মুদ্ৰাবোৰ ব্যৱহাৰ কৰা। ধন দিয়াৰ অন্ততঃ দুটা উপায় বিচাৰা। তুমি একাধিকবাৰ নোট আৰু মুদ্ৰা ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰিবা।

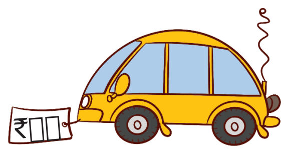

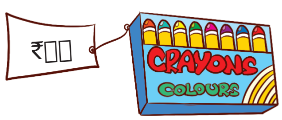

তুমি এই নোটখন দেখিছা নে?

১০০ৰ যিমানখিনি নোট ৫০০ৰ নোটৰ সমান সিমানেই নোট আঁকা।

১০০ টকাৰ কিমানখন নোট ৫০০ টকাৰ নোটৰ সমান?

৫০০ টকাৰে তুমি কি কিনিব পাৰিবা?

© NCERT not to be republished

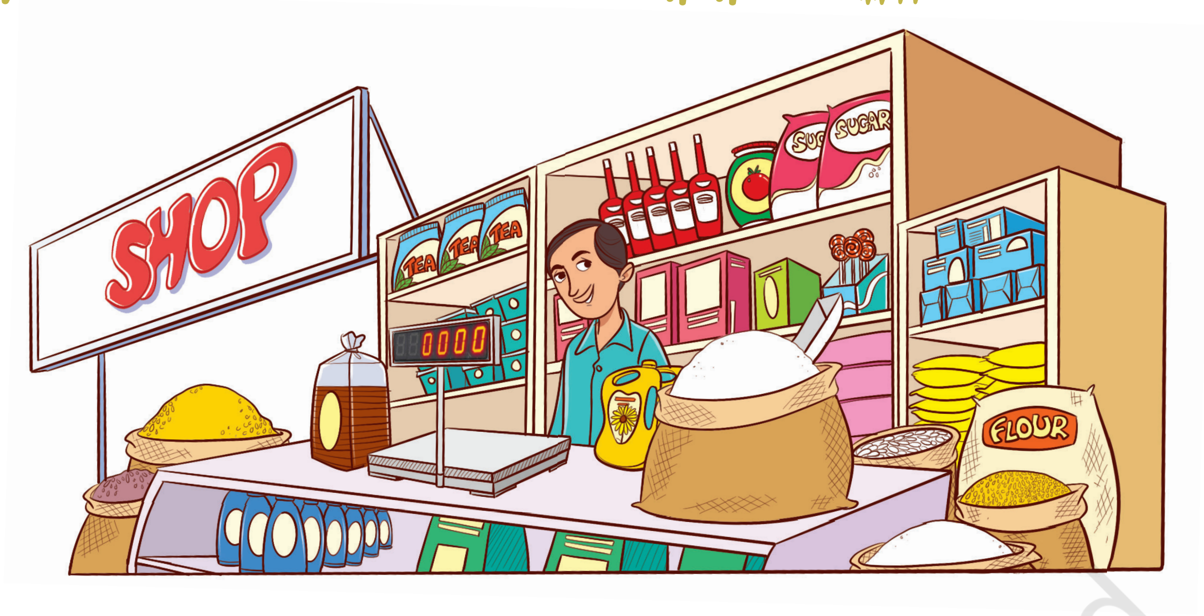

ৰাতিপুৱা পিটাৰ খুৰাৰ টকাৰ বাকচত ৪৬৫ টকা আছিল। দুপৰীয়া লৈকে তেওঁৰ ৭৫৬ হৈছে। ৰাতিপুৱাৰ পৰা তেওঁ কিমান উপাৰ্জন কৰিছে?

সমস্যাটোৰ বাবে আমি এটা বাকচ নক্সা আঁকিম আহা।

?

৪৬৫ → ৭৫৬

মোৰ অনুমান।

₹ ____________

৭৫৬

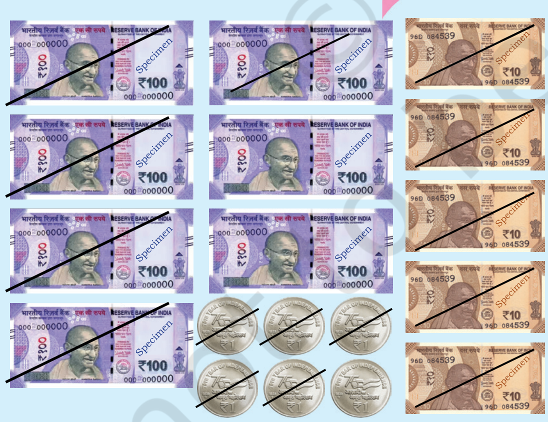

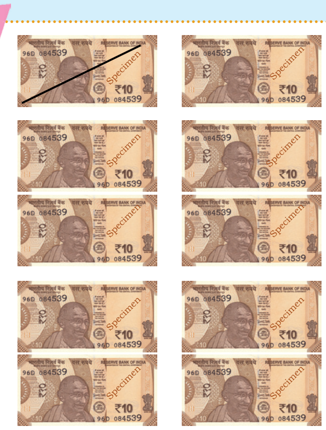

দুয়োটা পৰিমাণৰ মাজৰ পাৰ্থক্য = ২৯১ টকা

তেওঁ ৰাতিপুৱাৰ পৰা উপাৰ্জন কৰিছে ২৯১ টকা।

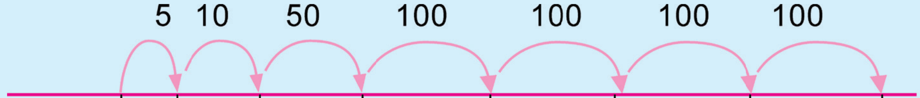

© NCERT not to be republished

আজি পিটাৰ খুৱায়ে ৬৪০ টকাত চাউল বিক্ৰী কৰিলে আৰু চেনী ` ২১৫ ত। তেওঁ এই বিক্ৰীৰ কৰি কিমান টকা উপাৰ্জন কৰিছে?

সমস্যাটোৰ বাবে এটা বাকচ নক্সা আঁকা।

?

মোৰ অনুমান।

ইয়াক সমাধান কৰিবলৈ সংখ্যা ৰেখা ব্যৱহাৰ কৰা।

আমি কৰোঁ আহা

বাকচ নক্সা ব্যৱহাৰ কৰি নিম্নলিখিত সমস্যাবোৰ সমাধান কৰা। উত্তৰবোৰ অনুমান কৰা। তাৰ পিছত সমস্যাবোৰ সমাধান কৰিবলৈ ১০০,১০ আৰু ১ৰ নোট বা সংখ্যা ৰেখা ব্যৱহাৰ কৰা।

১. এদিন পিটাৰ খুৱায়ে ৬৫০ টকা উপাৰ্জন কৰিছিল। পিছদিনা তেওঁ আৰু ২৫০ টকা উপাৰ্জন কৰিছিল। দ্বিতীয় দিনলৈকে তেওঁ কিমান টকা উপাৰ্জন কৰিছিল?

শিক্ষকৰ টোকা: শিশুসকলক পুতলা টকা উপাৰ্জন কৰিবলৈ দিয়ক বা কওঁক। শিশুক শ, দহ আৰু এটকা মূল্যৰ বিনিময় কৰাত সহায় কৰক আৰু সমস্যা সমাধানত সেইয়া ব্যৱহাৰ কৰক।

© NCERT not to be republished

২. ৰীনাই ২০৯ টকাত গেলামাল বস্তু কিনিছিল। তাই পিটাৰ খুৰাক এটা ৫০০ টকাৰ নোট দিছিল। পিটাৰ খুৰাই কিমান টকা ৰীনাক ঘূৰাই দিব?

৩. শ্বিৰীনৰ পিগী বেংকত ১৫০ টকা আছে। তাই প্ৰতি সপ্তাহত ১০০ টকা নিজৰ পিগী বেংকত থৈ। চাৰি সপ্তাহৰ শেষত তাইৰ হাতত কিমান টকা থাকিব?

৪. পিটাৰ খুৰায়ে প্ৰথম মাহত ২৫০ টকা, দ্বিতীয় মাহত ১২৫ টকা আৰু তৃতীয় মাহত ৩৫০ টকা সঞ্চয় কৰে। এই তিনি মাহত তাই কিমান সঞ্চয় কৰিছে?

নিকটতম শতকৰ উত্তৰ অনুমান কৰা। শ্ৰেণীত তোমাৰ চিন্তাধাৰা আলোচনা কৰা।

সংখ্যা বাক্য	নিকটতম শতক
১৫৬ + ৩৪	
১২৫ – ১৫	
১০৫ + ১৯৫	
২০৫ + ২১৫	
৫০০ – ৩৯৫	
৭৬৫ – ৫৬৭	
৫০৫ + ৪০৫	

© NCERT not to be republished

শিক্ষকৰ টোকা: শিক্ষকজনে শিশুসকলক সংখ্যা যোগ কৰা আৰু বিয়োগ কৰাৰ অনুশীলন দিবলৈ একেধৰণৰ শব্দৰ সমস্যা সৃষ্টি কৰিব পাৰে। সমাধান কৰাৰ আগতে শিশুক সমস্যাটো আঁকিবলৈ অনুপ্ৰাণিত কৰক। শব্দৰ সমস্যা সমাধানৰ বাবে শিশুক কিৱাৰ্ড দিয়াৰ পৰা বিৰত থাকক।

গণনা নকৰাকৈ প্ৰতিটো শাৰীত দিয়া সমস্যাৰ বিবৃতিৰ তুলনা কৰা। যিটো বেছি সেইটোক বৃত্তাকাৰ কৰা। শ্ৰেণীত তোমাৰ চিন্তাধাৰা আলোচনা কৰক।

৩৭৩ + ২৩	৩৭৩ + ৪০
২৪০ + ১০	২০৪ + ১০
৯০০ + ৯	৮৯০ + ৬০
৩৪৫ – ৪৫	৩৪৫ – ৫৪
৮০০ – ৮	৭০০ – ৮

সমান যোৰবিলাক বিচাৰা। তোমাৰ চিন্তাধাৰা শ্ৰেণীত আলোচনা কৰা।

৫১৬ + ১০০	৬১৫ – ২০০	৩৫০ + ৫০
৪০০ + ১৫	৪৫০ – ৫০	৮১৬ – ২০০

বাকচবোৰ উপযুক্ত নম্বৰেৰে পূৰণ কৰা।

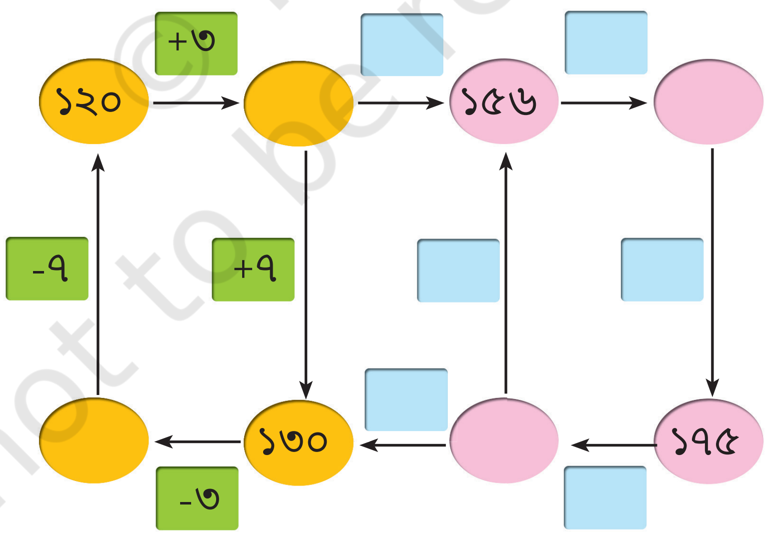

শিক্ষকৰ টোকা: ওপৰৰ সমস্যাবোৰ সমাধান কৰিবলৈ শ্ৰেণীটোত মানসিক গণনাক উৎসাহিত কৰক। শিশুসকলক এনেধৰণৰ বহুতো প্ৰশ্ন উত্থাপন কৰিবলৈ কওক।

© NCERT not to be republished

০-৫ নম্বৰৰ কাৰ্ড বনোৱা। এই কাৰ্ডবোৰ ব্যৱহাৰ কৰি দুটা ৩টা অংকৰ সংখ্যা তৈয়াৰ কৰা। দুটা সংখ্যা যোগ কৰা আৰু দুটা সংখ্যা বিয়োগ কৰা। কাৰ্ডবোৰ পুনৰ বিন্যাস কৰা আৰু এটা ডাঙৰ অংক লাভ কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা। কাৰ্ডবোৰ পুনৰ বিন্যাস কৰা আৰু এটা সৰু পাৰ্থক্য পাবলৈ চেষ্টা কৰা।

আটাইতকৈ ডাঙৰ পৰিমাণ আৰু আটাইতকৈ সৰু পাৰ্থক্য পোৱা তোমাৰ বন্ধুৰ সৈতে পৰীক্ষা কৰা।

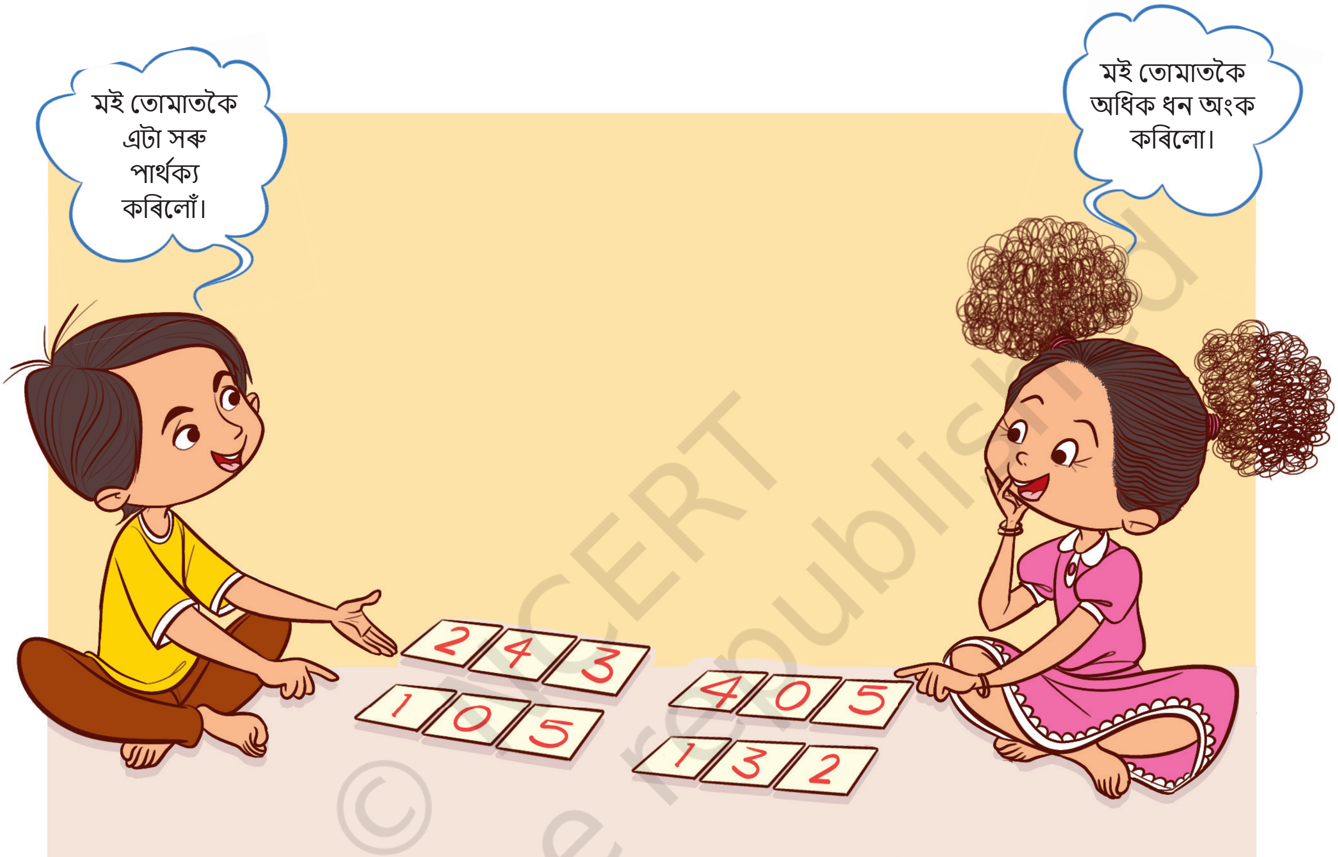

© NCERT not to be republished

আমি কৰো আহা

(ক) ২৬৫ + ৯ (খ) ৪০৫ + ৫৬

(গ) ৮২৫ + ১৭৫ (ঘ) ৬০০ – ৮২

(ঙ) ৫৬৮ – ৫ (চ) ৬৫৩ – ৩৫৬

শিক্ষকৰ টোকা: শিশুক কিতাপখনৰ পৰা নম্বৰ কাৰ্ড ব্যৱহাৰ কৰি বেলেগ বেলেগ নম্বৰ তৈয়াৰ কৰিবলৈ দিয়ক। শিশুসকলৰ বাবে কেৱল পেঞ্চিল আৰু কাগজৰে এই কামটো কৰাটো কঠিন হ'ব পাৰে।